

CURTAS IRMAU '08

[Audiovisual no ensino]

A posta en marcha do presente Festival cinematográfico ten como principal meta o achegamento do alumnado á linguaxe cinematográfica. Esta iniciativa pretende que o alumnado teña presentes varios dos aspectos que interveñen na realización dunha película, rompendo co concepto de meros espectadores.

Esta actividade colle corpo en forma de Festival cinematográfico, contando cunha serie de seccións independentes. Como non podía ser doutro xeito, o Festival conta cunha sección oficial centrada no **Cine social e comprometido**, buscando que o alumnado medite sobre certos problemas da sociedade. As outras dúas seccións alternativas céntranse no xénero da **Animación** e a **Comedia** respectivamente, situándose nun plano máis distendido. En último termo, tamén se proxectarán fora de concurso algúns clásicos de coñecido renome, así como curtas galegas procedentes do noso contorno próximo.

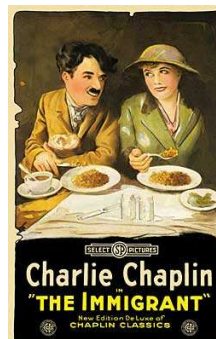
O resultado de todo isto, é unha selección de 30 curtametraxes coas que se pretende que poñan en práctica os conceptos adquiridos previamente. as películas serán proxectadas en dez sesións (todos os martes do último trimestre do curso), presentándose en cada unha delas tres curtas que poderán valorar de forma independente. A clausura do Festival producirase o martes 10 de xuño, momento no cal poderán verse novamente as tres curtas gañadoras correspondentes a cada sección.

Como resumo, podemos dicir que a selección é variada e atractiva, indo do cómico ata o drama, dos clásicos aos exemplos máis actuais, de metraxes moi reducidas (1 m. e 20 s.) a outras máis dilatadas (30 minutos), buscando así unha actividade entretida e multidisciplinar.

FESTIVAL DE CURTAMETRAXES DO IES. RAMÓN MA ALLER ULLOA

Do 1 de Abril ó 10 de Xuño

CURTAS IRMAU '08

[Audiovisual no ensino]

Introdución didáctica e PROGRAMA DE PROXECCIONS

Selección de curtas, programación e textos de:
Severiano Casallerrey Conde
Manuel Darriba Cibeira
[Grupo de Traballo: Audiovisual e Blogs nas Aulas]

Introdución didáctica: ELEMENTOS DA LINGUAXE AUDIOVISUAL

A importancia do cadro na linguaxe cinematográfica.

O **cadro** é o anaco de pantalla que vemos e pode ser de distintos tamaños, aínda que o máis popular no cine é formato *scope* (aplanado para ter un campo de visión máis ancho). Na televisión emprégase outra proporción de pantalla máis estreita.

Ao cadro ou fotograma tamén se lle chama **plano**, aínda que un plano pode ser estudado dende un punto de vista espacial ou temporal. Dende unha perspectiva espacial; **plano é o espazo escénico que vemos no marco da pantalla**. Dende unha perspectiva temporal **plano (ou toma) é todo o que a cámara grava dende que se pon en funcionamento ata que se detén**. Todo o que se ve na pantalla ten como referencia de proporción da figura humana (os obxectos teñen que ser proporcionais), a partir de aquí, foron xurdindo diferentes puntos de vista dependendo do tamaño. Así, en liñas xerais establecéronse distintos puntos de vista dun plano:

Plano xeral: É aquel no que predomina o decorado/escenario sobre as personaxes, é habitual que sexan paisaxes ou todo o decorado onde se vai desenvolver a acción, por esta razón tamén se lle chama plano de situación. Informa ó espectador do espazo onde se vai realizar a acción.

Plano americano: É cando aparecen as personaxes ata os xeonllos, chámase desta maneira porque era moi empregado nos westerns para ver se a personaxe levaba pistola ou non. Tamén serve para o diálogo entre varios actores ao mesmo tempo.

Plano medio: Este plano recolle a imaxe dende a cintura para arriba e emprégase para a presentación dun personaxe ou para o diálogo entre dous.

O Guión.

É un texto escrito, concibido dende a súa orixe para transformarse en imaxes. O argumento é algo esencial na elaboración de guións, xa sexan adaptacións doutros textos (novelas, cómics...), ou ben orixinais (baseados en feitos históricos ou situacións reais). No guión, recóllense de forma ordenada e estruturada, o proxecto, nó e desenlace da historia, é dicir, o desenvolvemento argumental da película. Sempre que se poida, hai que evitar as escenas inútiles que non aportan ningún valor significativo, xa que só aportarán á película absurdos detalles indiferentes

O Decorado e escenografía.

Refírese ao espazo onde se proxecta a imaxe cinematográfica, este pode ser **real ou natural** (exterior ou interior), ou **artificial**. Na escenografía inclúense os efectos especiais, tales como a choiva, fume, explosións, etc e todos os obxectos que figuran na escena, ademais dos propios actores.

A Montaxe.

A montaxe é o proceso que se emprega para ordenar os planos e as secuencias dunha película, de forma que o espectador os vexa tal e como quere o director. A maneira de colocar os diversos planos pode cambiar completamente o sentido, e polo tanto, a mensaxe da película. Entre os diferentes tipos de montaxe, atopamos os seguintes:

- a) **Montaxe narrativa:** Conta feitos, xa sexa cronoloxicamente ou mesturándoos con saltos ao futuro ou ben ao pasado.
- b) **Montaxe expresiva:** Marca o ritmo da película, rápido nas aventuras e na acción, lento no drama e no suspense.
- c) **Montaxe ideolóxica:** Trata de empregar as emocións, baseándose nos símbolos, xestos...

Na Rede:

<http://xtec.net/~xripoll/lengua.htm> - páxina web que trata de forma clara e completa todos os elementos clave da linguaxe cinematográfica.

<http://www.filmaffinity.com/es/main.html> - nesta páxina podes votar polas túas películas favoritas.

<http://www.imdb.com/> - é a maior base de datos sobre películas, na que tamén podes votar todo tipo de películas (longas e curtas)..

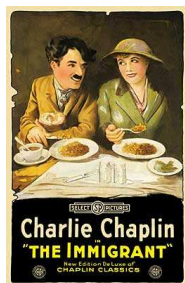
CURTAS IRMAU '08

Programación do Festival

do 1 de abril
ao 3 de xuño

Martes, 1 de Abril de 2008.

SEC. OFICIAL: **Botellón** (T. Silberman, 2006)
ANIMACIÓN: **Abducido** (G. Rydstrom, 2006)
COMEDIA: **La primera vez** (B. Cobeaga, 2001)

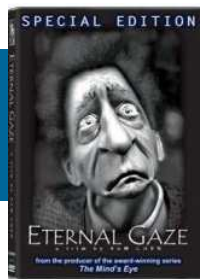

Martes, 8 de Abril de 2008.

FÓRA CONCURSO: **El emigrante** (Ch. Chaplin, 1917)
ANIMACIÓN: **Vincent** (T. Burton, 1982)
COMEDIA: **Dobermann** (F. H. Donnermarck, 1999)

Martes, 15 de Abril de 2008.

SEC. OFICIAL: **La ruta natural** (A. Pastor, 2004)
ANIMACIÓN: **Eternal Gaze** (S. Chen, 2003)
COMEDIA: **Atracciones** (O. Puig, 2006)

Martes, 22 de Abril de 2008.

FÓRA CONCURSO: **Neighbours** (N. McLaren, 1952)
ANIMACIÓN: **The Fly** (F. Rofusz, 1980)
COMEDIA: **Esposados** (J. C. Fresnadillo, 1996)

Martes, 29 de Abril de 2008.

SEC. OFICIAL: **As cores do frío** (A. Cendal, 2005)
ANIMACIÓN: **El juego de Geri** (J. Pinkava, 1997)
COMEDIA: **V.O.** (A. San Juan, 2001)

Martes, 6 de Maio de 2008.

FÓRA CONCURSO: **One froggy evening** (Ch. Jones, 1955)
ANIMACIÓN: **El hombre que plantaba árboles** (F. Back, 1987)
COMEDIA: **Messenger** (A. G. Vázquez, 2005)

Martes, 13 de Maio de 2008.

SEC. OFICIAL: **Retrato de un hombre pensativo** (J. Alonso, 2006)
ANIMACIÓN: **Maestro** (G. M. Tóth, 2005)
COMEDIA: **Mirindas asesinas** (A. de la Iglesia, 1991)

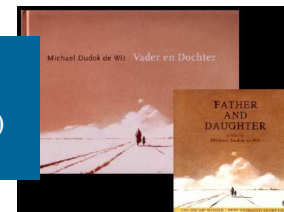

Martes, 20 de Maio de 2008.

FÓRA CONCURSO: **Mala herba** (M. Casas, 2007)
ANIMACIÓN: **Gopher Broke** (J. Fowler, 2004)
COMEDIA: **El columpio** (A. F. Armero, 1992)

Martes, 27 de Maio de 2008.

SEC. OFICIAL: **Ilha das Flores** (J. Furtado, 1989)
ANIMACIÓN: **Father and Daughter** (M. D. de Wit, 2000)
COMEDIA: **Yo también te quiero** (J. Z. Kababie, 2005)

Martes, 3 de Xuño de 2008.

FÓRA CONCURSO: **La buena caligrafía** (A. Sampayo, 2004)
ANIMACIÓN: **El hombre orquesta** (M. Andrews, 2006)
COMEDIA: **La boda** (J. Naranjo, 2005)

A Fotografía: luz e cor.

É a responsable de toda a parte visual do filme que determina a tonalidade xeral da imaxe e a atmosfera óptica da película. Neste sentido, o director de fotografía considerar os diferentes aspectos visuais da película, tales como o **encadre**, a **iluminación** e os **movementos de cámara**.

A **luz** é outro elemento significativo á hora de transmitir unha mensaxe no cine. Esta pode ser **natural** ou **artificial**, ó mesmo tempo que **difusa** ou **directa**.

En canto á **cor**, correspóndense co grao de luz que un obxecto absorbe ou rexeita, dando como resultado na imaxe diferentes variacións de ton que van dende o branco ao negro, pasando por una serie de grises. Toda a gama de tons posibles constitúe a escala de tons.

Música e son.

O son no cine pódese clasificar da seguinte maneira:

1. **O ruído**: É o fondo sonoro da vida dentro da pantalla cunha finalidade realista. Debe ser fiel evocador do ambiente sonoro, psicolóxico, simbólico e dramático. Pode clasificarse en:

- a) **Ruídos naturais**.
- b) **Ruídos humanos**.
- c) **Ruídos mecánicos**.

2. **A música**: Ten dúas funcións fundamentais:

- a) **Función rítmica**. A música emprégase coma un contrapunto de reforzo da imaxe: a duración da imaxe e da música son exactas. Tamén se emprega para resaltar un movemento dun elemento da acción ou incluso para anticipar un acontecemento e/ou engadir suspense (como nas películas de terror)
- b) **Función dramática**. A música emprégase como un elemento que pode ser útil para que o espectador comprenda o significado da acción.

3. **A palabra e os diálogos**: A palabra ten unha función propia como na vida. Debe empregarse como elemento integrador e de apoio.

Primeiro plano: É o encadre dun rostro e ten unha gran forza dramática.

Primeirísimo plano: É o plano detalle, cando se recolle un anaco do rostro ou doutra parte, ten pouca duración e elíxese para ensinar un aspecto importante que pasaría desapercibido nun plano máis amplo, tamén se lle chama plano detalle.

A Escena e a Secuencia.

Os planos son contemplados como fragmentos dun todo. A escena é a secuencia e o lugar onde se relacionan entre si espacial e temporalmente un plano co seguinte. Isto permite, cando se ven dous planos seguidos, asocialos como consecutivos, aínda que estean en lugares e momentos distintos. Así pois, pódese dicir que a escena é a unión de planos que dá como resultado un mesmo espazo e tempo. Pola súa parte, a secuencia é toda acción que resulta da suma de diferentes escenas nas que se conta un elemento concreto da historia.

Os movementos de cámara.

Outro elemento importante na linguaxe cinematográfica son os movementos da cámara, é dicir, cando o que se move é a cámara. Hai varios tipos:

- a) **Travelling**: Desprazamento da cámara a través duns raís ou plataforma na que permanece constante o ángulo entre a cámara e o obxecto en movemento.
- b) **Panorámica**: Movemento da cámara sobre o seu propio eixo sen desprazamento do aparello.
- c) **Traxectoria**: Combinación indeterminada de *travelling* e panorámica. É habitual que se realice coa axuda dun guindastre.
- d) **Zoom**: Non se move a cámara, senón o obxectivo. Este movemento óptico permite acercar ou afastar a acción, alargar ou acurtar os planos. É como o zoom dunha cámara de fotos.